

UBND XÃ ĐẠI THANH

Lắng sâu cùng trang sách

Nhật bình yên trong khu vườn năm tháng

*Con muốn về thăm lại mảnh vườn xưa
Nơi yêu thương vương thắm ngày tuổi nhỏ
Bốn phương trời, tìm đâu bình yên thế
Cùng mẹ cha mong ngóng bóng lặn thăm.*

*Vườn êm đềm lấp lánh vàng ánh trăng
Kể con nghe những ân tình cổ tích
Nói với con: Những điều vinh quang nhất
Hơn được không năm tháng giữa yên bình?*

*Dấu cuộc đời là tìm nhớ giữa quên
Dấu gió sương vương đôi đường cách biệt
Tập mỉm cười trên những điều còn - mất
Sống an nhiên trên từng bước vô thường.*

*Cây và hoa vườn mình đón ánh dương
Hoa thơm hương tan muôn phần hối hả
Cây hiên ngang có bao giờ gục ngã
Mẹ và cha năm tháng hãy an lòng*

*Xin mãi còn xanh mát ở trong con
Mảnh vườn xưa ấm êm tình cha mẹ
Đợi con về - như bao ngày thơ bé
Nhật bình yên gom hạnh phúc ngọt lành
Đất mẹ hiền và chiếc lá biếc xanh.*

Lương Đình Khoa

(Trích Văn học tuổi trẻ, NXB Giáo dục Việt Nam, 2019, tr.71)

Bài thơ “Nhật bình yên trong khu vườn năm tháng” của Lương Đình Khoa là một khúc trầm sâu lắng về hành trình trở về – trở về với ký ức, với gia đình và với miền bình yên nguyên sơ trong tâm hồn con người. Không lựa chọn những hình ảnh lớn lao hay giọng điệu bi tráng, nhà thơ nhẹ nhàng dẫn người đọc bước vào thế giới của yêu thương bằng nhịp thơ chậm rãi, giàu suy tư, nơi từng câu chữ như được “nhặt” lên từ những tháng năm đã đi qua. Mở đầu bài thơ, hình ảnh “mảnh vườn xưa” xuất hiện như một điểm tựa cảm xúc, khơi dậy miền ký ức tuổi thơ êm đềm. Đó không chỉ là không gian quen thuộc của một làng quê, mà còn là biểu tượng nghệ thuật cho gia đình – nơi cất giữ trọn vẹn tình cha mẹ và những mong ngóng lặng thầm. Giữa “bốn phương trời” rộng lớn, hình ảnh khu vườn nhỏ bé lại trở thành nơi hội tụ của bình yên, tạo nên sự đối lập giàu ý nghĩa giữa cái rộng lớn của đời người và cái giản dị của mái ấm. Chính sự đối lập ấy giúp người đọc nhận ra: càng đi xa, con người càng thấm thía giá trị của những điều tưởng như rất đỗi quen thuộc. Từ không gian hoài niệm ấy, dòng cảm xúc của bài thơ tiếp tục lan tỏa sang khổ thơ thứ hai, nơi khu vườn được soi chiếu bằng “vàng ánh trắng” và nhuộm màu “ân tình cổ tích”. Thiên nhiên không còn là cảnh vật vô tri mà trở thành người kể chuyện, thì thầm cùng con người về những giá trị bền lâu. Câu hỏi tu từ “Hơn được không năm tháng giữa yên bình?” vang lên nhẹ nhàng nhưng đầy sức nặng suy tư, như một lời tự vấn thâm sâu. Không cần lời đáp, câu hỏi đã tự khẳng định: giữa bao khát vọng vinh quang, bình yên mới là điều quý giá nhất mà con người nên nâng niu. Nếu hai khổ thơ đầu nghiêng về hoài niệm và cảm xúc, thì đến khổ thơ thứ ba, giọng điệu bài thơ dần chuyển sang chiều sâu triết lý. Những cặp từ đối lập “nhớ – quên”, “còn – mất”, “gió sương – cách biệt” được đặt cạnh nhau, phản ánh quy luật tất yếu của đời sống. Tuy nhiên, trong vòng xoáy của vô thường, con người không bị quan mà chọn thái độ “mỉm cười”, chọn cách “sống an nhiên”. Điệp cấu trúc và ngôn ngữ giàu tính khái quát giúp nhấn mạnh bản lĩnh tinh thần của con người: chỉ khi chấp nhận biến thiên, con người mới tìm thấy sự bình thản trong tâm hồn.

Dòng suy tư ấy tiếp tục được triển khai bằng những hình ảnh ẩn dụ giàu sức gợi ở khổ thơ tiếp theo. “Cây và hoa” không chỉ là biểu hiện của thiên nhiên mà còn tượng trưng cho sức sống bền bỉ, cho ý chí vươn lên trước gió sương. Hình ảnh “cây hiên ngang” được đặt song song với hình ảnh “mẹ và cha”, tạo nên sự liên tưởng xúc động: cha mẹ chính là những thân cây vững chãi, âm thầm che chở con qua năm tháng. Biện pháp nhân hóa và ẩn dụ khiến tình cảm gia đình hiện lên vừa gần gũi, vừa thiêng liêng, thấm đẫm chất nhân văn. Khép lại bài thơ, tác giả trở về với ước nguyện ban đầu – mong “mảnh vườn xưa” mãi xanh mát trong tâm hồn. Các hình ảnh “nhật bình yên”, “gom hạnh phúc” là những ẩn dụ đẹp, gợi quan niệm sống chậm, sống sâu: bình yên không đến từ những điều lớn lao, mà được góp nhặt từ yêu thương giản dị, từ đất mẹ hiền, từ chiếc lá xanh thân thuộc. Điệp từ “con” cùng nhịp thơ nhẹ nhàng tạo nên cảm giác gắn bó bền chặt, như một vòng tròn cảm xúc khép kín mà trọn vẹn. Với ngôn ngữ tinh tế, hình ảnh giàu biểu tượng và mạch cảm xúc liền mạch, “Nhật bình yên trong khu vườn năm tháng” không chỉ là bài thơ về nỗi nhớ quê nhà, mà còn là lời nhắn nhủ sâu sắc về cách sống. Thông điệp của bài thơ thật giản dị: giữa nhịp sống hối hả và nhiều biến động, con người hãy biết quay về với cội nguồn yêu thương, gìn giữ cho mình một “khu vườn bình yên” trong tâm hồn – nơi hạnh phúc được nuôi dưỡng bằng sự biết ơn, yêu thương và an nhiên trước cuộc đời.